

Alle bouwstenen compleet om samen te werken aan sociale veerkracht.

Het jaar 2019 heeft grotendeels in het teken gestaan van het ontwerpen van een toekomstbestendige strategische visie, gebaseerd op het goud van Lumens.

Met de kernactiviteiten van Lumens in Eindhoven en de 21 omliggende gemeenten, is ook in 2019 weer vanuit passie, drive en een grote betrokkenheid gewerkt. Lumens richt zich op het support bieden aan mensen bij het in hun eigen kracht blijven of komen, versterkt daarvoor sociale cohesie van communities/netwerken en bevordert preventie en participatie. Zoals opdrachten in het kader van preventief jeugdbeleid in de gemeente Best. Daarnaast heeft zij evenals in voorgaande jaren kortdurende hulp geboden bij uiteenlopende vragen van alle inwoners. Denk hierbij aan: het Expertisecentrum Mensenhandel en (jeugd)Prostitutie, waar zorgcoördinatie geboden wordt aan slachtoffers van mensenhandel, waar in 2019 zoveel vraag naar was dat de gemeente besloten heeft de zorgcoördinatie-MP met onmiddellijke ingang uit te breiden; het schoolmaatschappelijk werk; het sociaal raadsliedenwerk en in de regiogemeenten vanuit de 1^e lijn maatschappelijk werk en jeugdmaatschappelijk werk. Het jeugd- en jongerenwerk heeft ook weer veel impact gemaakt op het vormen van positieve communities, zoals de freerunners in hun 'eigen' freerunhal Commit040 in Eindhoven. Dat is slechts een greep uit de veelvoud aan activiteiten die Lumens biedt aan de inwoners van haar werkgebied. Onze medewerkers doen dit niet alleen, maar worden in ons werkgebied ondersteund door zo'n 3000 vrijwilligers. Zonder deze vrijwillige inzet zou Lumens veel van haar slagkracht verliezen. Zij vertegenwoordigen dan ook een belangrijke waarde in onze organisatie. In 2019 is echt *samen gebouwd aan een sociaal veerkrachtige samenleving*.

Op strategisch en beleidsniveau hebben we in 2019 deelgenomen aan de diverse ontwerptafels waar het gaat over de inrichting van het sociaal domein. Op deze grenzen ontmoeten we de expertise van maatschappelijk partners, onderwijs en bedrijfsleven om vanuit verbinding te werken aan een sociaal veerkrachtige samenleving. Lumens heeft zich als ambitie gesteld om zich te verhouden als netwerkorganisatie. Dit past bij de ontwikkelingen in het sociaal domein. Opdrachtgevers lijken zich steeds meer af te keren van concurrentie en zijn meer op zoek naar maatschappelijk partners om ieder vanuit de eigen expertise zich partner te tonen van gemeenten, teneinde het sociaal domein optimaal in te kunnen vullen.

In 2019 heeft de gemeente Eindhoven het initiatief genomen om vanuit de Multi Helix een overlegtafel te organiseren waar we vanuit een gezamenlijk verantwoordelijkheidsgevoel, ieder vanuit de eigen expertise en achtergrond, een nieuwe impuls geven aan het beantwoorden van de grote maatschappelijke vraagstukken die spelen in Eindhoven en omliggende gemeenten. Lumens maakt deel uit van deze tafel en zet haar expertise in daar waar mogelijk.

Ontschotting van kennis en kunde tussen organisaties vraagt in eerste instantie om ontschotting van de kennis en kunde binnen Lumens. In 2019 is Lumens in Eindhoven gestart met de proeftuinen Mensfort en Doornakkers, waarbinnen de interne ontschotting centraal staat. Twee buurten die zich kenmerken door een nadrukkelijk maatschappelijk probleem op het vlak van armoede en eenzaamheid. Het werken vanuit de maatschappelijke vraag in deze proeftuinen heeft de inspiratie gegeven om in 2020 het thema *armoede en meedoen* centraal te gaan stellen in de doorontwikkeling van ons werk. Door de diverse werksoorten van Lumens te verbinden, is de basis gelegd om samen met inwoners te werken aan verbinding en sociale veerkracht. Na dit jaar van interne ontschotting zullen de proeftuinen in 2020 de verbinding gaan maken met maatschappelijk partners, onderwijs en bedrijfsleven om ook op dat niveau tot ontschotting van kennis en kunde te komen.

In Best is gewerkt met hoofdaannemer- en onderaannemerschap als samenwerkingsvorm, waar de gemeente de opdracht “ontwikkelen en uitvoeren van preventief jeugdbeleid” heeft belegd. Aan Lumens is daarin het hoofdaannemerschap gegund. In september 2019 is dit geëvalueerd en positief bevonden. Deze opdracht wordt voortgezet en uitgebreid in 2020.

Verder terugkijkend naar 2019

In 2018 is de koers gewijzigd en zijn een aantal tegenvallende ondernemingen vanuit Lumens, die als antwoord op de krimp waren ingezet, beoordeeld op hun resultaat en is op basis daarvan besloten deze activiteiten te stoppen. In 2019 is er in dit kader nog aandacht geweest voor Coöperatie JVV, Coöperatie Emoves en de definitieve afronding van Stichting Robin Hood.

Coöperatie Jeugd Veilig Verder (JVV)

In 2018 is het voorbereidend werk gedaan om ons terug te trekken uit de Coöperatie JVV vanwege achterblijvende resultaten en de beperking die opgelegd is aan Lumens door het keurmerkinstituut (beperking om een ander aanbod in de geïndiceerde jeugdhulp te ontwikkelen). Lumens heeft de Coöperatie per 1 januari 2019 verlaten. Deze stap is genomen in zorgvuldig overleg met JBRA, de andere partner in de coöperatie. In dit overleg is overeen gekomen dat JBRA de lopende werkzaamheden van Jeugd Veilig Verder zal afronden en zich daarna zal bezinnen op het al dan niet positioneren van de methodiek binnen JBRA. De lening van Lumens aan Coöperatie JVV is kwijtgescholden, dit was financieel reeds voorzien in 2018. De partner in de coöperatie JBRA heeft hetzelfde besluit genomen.

Coöperatie Emoves

Lumens heeft in 2017 mede aan de wieg gestaan van Coöperatie Emoves. Een coöperatie die bij aanvang bestond uit 5 leden. Het doel van de Coöperatie Emoves is urban culture te stimuleren, te ondersteunen en vanuit samenwerking en afstemming optimale condities te creëren waarbinnen jongeren vorm en inhoud kunnen geven aan urban. Niet alleen inhoudelijk leek het wenselijk samen te werken in een coöperatie, maar ook de diverse cultuursubsidiënten hebben een sterke voorkeur voor clustering van aanvragen. Deze samenwerking heeft echter niet tot het gewenste resultaat geleid. Lumens is sinds april 2019 geen lid meer van Coöperatie Emoves. Op uitvoerend niveau zal ook in de toekomst worden afgestemd en samengewerkt daar waar wenselijk en bevorderlijk voor de urban culture in Eindhoven.

Stichting Robin Hood

In 2018 zijn de activiteiten van Stichting Robin Hood reeds afgebouwd. In 2019 vonden er geen activiteiten meer plaats en is Stichting Robin Hood ontbonden.

Interne ontwikkelingen

De topstructuur van Lumens heeft in de afgelopen paar jaar de nodige wijzigingen gekend. Bij het inzetten van een nieuwe koers en positionering van Lumens hoort een passende sturing van de organisatie. In 2018 is in eerste instantie de keuze gemaakt met een klein MT te werken om vervolgens in de loop van 2019, afhankelijk van de opdrachten, koers en visie, het MT passend samen te stellen. In 2019 is een manager bedrijfsvoering aangetrokken. Daarnaast is na vertrek van een integraal manager de vacature eind 2019 opnieuw ingevuld. Het MT bestaat nu, naast de manager bedrijfsvoering, uit twee integraal verantwoordelijke managers met ieder een eigen focus, te weten Eindhoven en de regiogemeenten. Daarnaast neemt de concerncontroller structureel deel aan het MT.

Door de vele mogelijkheden op de arbeidsmarkt heeft ook Lumens in 2019 te maken gehad met beweging in haar personeelsbestand. Dit heeft echter niet geleid tot onderbezetting. Lumens is een aantrekkelijke werkgever en vacatures worden tot op heden probleemloos ingevuld.

De strategische koers van Lumens, die in december 2019 door de Raad van Toezicht is vastgesteld, vraagt mogelijk om een doorontwikkeling van de organisatiestructuur. In 2020 zal daar aandacht voor zijn en waar nodig zullen de nodige stappen worden gezet.

Financieel

Het jaar 2019 is met een positief resultaat afgesloten. Het positieve resultaat van € 312.000 is toegevoegd aan de algemene reserve.

De begroting voor 2020 is sluitend. Er wordt een omzetsijging verwacht van € 473.000 ten opzichte van de genormaliseerde omzet in 2019 (+2,6%).

	Begroting 2020
opbrengsten	-18.540.193
kosten	18.540.193
lonen en salarissen	11.936.599
personeelskosten	1.151.774
activiteitenkosten	1.304.792
huisvestingskosten	1.985.630
kantoorkosten	1.016.023
algemene kosten	448.502
afschrijvingen	214.094
kostprijs omzet	302.779
innovatiekosten	180.000
Eindtotaal	0

Continuïteit

De algemene reserve is door het positief resultaat van 2019 toegenomen en bedraagt per balansdatum € 1.267.000. Het weerstandsvermogen komt daarmee uit op 6,9%, wat een mooie verbetering betekent ten opzichte van 2018 (weerstandsvermogen in 2018 was 5%).

De liquide middelen zijn toegenomen. De liquiditeitspositie is ruim voldoende om aan de verplichtingen te kunnen voldoen.

Landelijk, maar ook in Eindhoven en regiogemeenten, is er veel aandacht geweest voor noodzakelijke uitbreidingen op het jeugdwerk en ten aanzien van de problematiek van mensenhandel. Dit gaat kansen bieden voor Lumens.

Toekomst

Met de strategie 2020-2022 is koers gezet naar een netwerkorganisatie, om samen te kunnen bouwen aan een sociaal veerkrachtige samenleving. We zijn ervan overtuigd dat dit nodig is om de maatschappelijke vraag te kunnen beantwoorden en als Lumens een positieve bijdrage te kunnen leveren aan een inclusieve samenleving met aandacht voor preventie en sociale veerkracht, opdat de gang naar zwaardere zorg kan worden afgeschaald. We werken van zelfredzaamheid naar samenredzaamheid om te komen tot community redzaamheid. Zo werken we aan een samenleving die omziet naar elkaar. Hierbij sluiten we aan bij de wens van de overheid rond de decentralisaties en de sociale basis.

In 2020 zal een doorontwikkeling plaatsvinden ten aanzien van ICT en AFAS, om de processen te verbeteren en aan te laten sluiten bij de ingezette koers. De kosten gaan hier voor de baten uit, waardoor op deze onderdelen pas in 2021 een efficiëntieslag/kostenbesparing plaats kan vinden.

Daarnaast brengt de implementatie van de strategie extra kosten met zich mee, waarmee in de begroting 2020 ook rekening is gehouden.

Investerings (ruim € 300.000) die gepland staan voor 2020 hebben voor een deel betrekking op ICT, met name voor een verbetering van de WiFi bij Dynamo, op de Beemdstraat en op een aantal wijkcentra. Ook wordt geïnvesteerd in een verbetering van de telefooncentrale. Bij Dynamo is in 2020 rekening gehouden met aanschaf van inventaris en aanschaf van licht- en geluidsapparatuur. De investeringen worden vanuit eigen middelen gedaan, er is geen extra financiering nodig.

Heel fijn is dat Lumens voor medewerkers een aantrekkelijke werkgever blijkt. Er is geen probleem om vacatures snel en met kwalitatief de juiste mensen in te vullen. Voor 2020 is uitgegaan van 178 fte's. In 2019 waren er gemiddeld 176 fte's in dienst.

Corona-virus

Op het moment van vaststellen en goedkeuren van de jaarrekening 2019 bevindt Nederland en de rest van de wereld zich in de Corona-crisis. Dit als gevolg van de uitbraak van het Corona-virus wat na het ontstaan in december 2019 in China zich inmiddels snel verspreidt over de rest van de wereld. Met name voor ouderen en kwetsbare mensen in de samenleving geeft dit grote risico's. De maatregelen die door de overheid getroffen worden om de verspreiding gecontroleerd te laten verlopen treffen ook Lumens. De wijkcentra, de jongerencentra en Speelpark De Splinter hebben we gesloten en de activiteiten zijn geannuleerd. Hoe lang dit gaat duren is momenteel nog onbekend. Ook doen we geen huisbezoeken meer. Een andere maatregel die we hebben getroffen is de sluiting van het hoofdkantoor, alle medewerkers is verzocht om vanuit huis te werken.

Maar we zijn er wel voor de inwoners! Op allerlei andere manieren gaan we in contact met de inwoners, maken we verbindingen en halen we de maatschappelijke vraag op, juist nu extra van belang! We maken dagrapportages waarin we noteren wat de maatschappelijke vraag is en wat we hebben kunnen betekenen voor de inwoners. Ook belangrijk om te kunnen laten zien aan de opdrachtgevers wat we doen. Onze opdrachtgevers (gemeenten) geven aan erg blij te zijn met de kwaliteit die we vanuit Lumens leveren. Daar zijn we trots op. We verwachten dan ook dat de verkregen subsidiemiddelen niet in gevaar komen. Maar wat de precieze gevolgen op de financiële prestaties gaan zijn is op dit moment niet goed in te schatten. We maken scenario's om goed voorbereid te zijn.

De VNG heeft op 18 maart 2020 een oproep gedaan aan alle gemeenten om de continuïteit van het zorglandschap te borgen en aanbieders zekerheid te geven over de lopende contracten met gemeenten. Hieronder een weergave uit de nieuwsbrief van Sociaal Werk Nederland van 18 maart jl.:

Contracten en Corona – VNG: betaal de aanbieders door!

Hoe moet je als aanbieder, zoals de gemeenten, omgaan met afspraken en contracten tijdens de coronacrisis? De VNG heeft daarover op 18 maart in de ledenbrief de volgende oproep gedaan: Samenwerkingspartners van branches van aanbieders van maatschappelijke ondersteuning (Wmo), wordt gevraagd om zich te houden aan de volgende landelijke richtlijn:

1. Compensatie voor gemeenten

Zowel bij aanbieders als gemeenten is er enige onduidelijkheid ontstaan hoe in deze situatie om te gaan met afspraken en contracten van aanbieders. Momenteel zijn gemeenten niet allemaal eenduidig richting aanbieders. Een vaste lijn kan rust geven. We roepen gemeenten op de aanbieders met wie ze een contract hebben, te blijven betalen: ook als er een andere of beperkte prestatie kan worden geleverd. Op die manier zorgen we ervoor dat het zorglandschap intact blijft.

2. Behoefte aan duidelijkheid

Wij, de VNG, zijn in gesprek met het Rijk over de vergoeding door het Rijk van eventuele extra kosten die gemeenten hierbij maken. De zorgverzekeraars hebben eenzelfde soort afspraak met het Rijk.

Andere risico's en onzekerheden

De ter beschikking staande middelen hebben een maatschappelijk karakter. Lumens gedraagt zich dienovereenkomstig en het nemen van grote financiële risico's past daar niet bij. Lumens hanteert een risicomijdend beleid om van maatschappelijk belang te kunnen blijven.

In 2019 is een start gemaakt met het opzetten van een integraal risicomanagementsysteem, waarin in 2020 uitvoering gegeven wordt. Uitgangspunt hierin is dat risicomanagement onderdeel uitmaakt van bestaande werkwijzen en daarmee verantwoordelijkheid is van iedere medewerker. Ook in het ingezette ISO-certificeringstraject is aandacht voor risico's.

Strategische risico's

Na 5 jaar decentralisatie zijn de meeste gemeenten nu op een punt beland waarin zij kritisch kijken naar de inrichting van het sociaal domein en geven zij daar meer en meer een eigen vorm aan. Iedere gemeente is aan het zoeken naar een structuur om de sociale basis in te richten: daarin worden zeer verschillende keuzes gemaakt. Sommige gemeenten kiezen voor inbesteden en andere zijn op zoek naar samenwerkingsverbanden waarmee zij één aanspreekpunt hebben. Voor Lumens betekent dit een risico om lopende opdrachten te kunnen verliezen ten gevolge van inbesteding, maar het creëert daarentegen ook kansen om de pluriforme expertise van Lumens in te kunnen zetten in kleinere gemeenten.

De gemeente heeft als opdrachtgever in het sociaal domein met veel verschillende maatschappelijk partners te maken. In een aantal gemeenten zien we dat zij graag met 1 partij (penvoerder/hoofdaannemer) een overeenkomst willen sluiten. Voor Lumens betekent dit dat we samenwerkingsovereenkomsten aangaan met partijen, met als doel een passende en sluitende inrichting van het sociaal domein te kunnen bieden. Samenwerkingsovereenkomsten vragen op voorhand om een gedegen risicotaxatie ten aanzien van potentiële groei, positionering en verantwoording van de eigen organisatie versus die van de samenwerkingspartners.

Een doel is te komen tot een subsidieaanvraag vanuit de strategische uitgangspunten in 2022, met meetmogelijkheden van de sociale veerkracht en de impact van de inzet. Dit is niet gemakkelijk en het is noodzakelijk dit vanuit gezamenlijkheid met andere organisaties en bedrijven op te pakken. Dit brengt risico's met zich mee omdat partijen in dit kader van elkaar afhankelijk zijn. In 2020 wordt gestart met het vormen van platforms met verschillende organisaties om hier uitvoering aan te kunnen geven.

Operationele risico's

Werken vanuit een netwerkorganisatie, als hoofd- dan wel onderaannemer, vraagt een andere inrichting van processen en controles. Ook voor medewerkers vraagt dit een andere attitude: 'oude' werkwijzen moeten losgelaten worden om ontschot te kunnen gaan werken. De maatregelen die getroffen zijn hebben betrekking op deskundigheidsbevordering richting medewerkers en ook met de herinrichting van de systemen die voor 2020 gepland zijn, wordt rekening gehouden met ontschot werken. Ook de procedures en processen worden hierop aangepast.

Financiële risico's

In de afgelopen jaren zijn de uurtarieven procentueel minder gestegen dan de stijging van de loonkosten. De keuze, om de kostenstijging niet volledig in het tarief te verwerken, komt voort uit het gegeven van gelijkblijvende dan wel licht stijgende subsidiebudgetten. Bij gelijkblijvende of licht stijgende subsidiebudgetten betekent het namelijk een afname van uren, waardoor niet langer de gewenste dienstverlening geleverd kan worden. Zowel voor de opdrachtgever als voor de

opdrachtnemer een ongewenste situatie. Dit thema is in 2019 aan de bestuurstafel besproken met alle opdrachtgevers. Dit blijft een aandachtspunt en wordt meer en meer ervaren als een gemeenschappelijk probleem.

Samenstelling toezicht en bestuur

De Raad van Toezicht bestaat uit vijf leden. Giel Pastoor heeft begin 2019 te kennen gegeven zijn functie neer te leggen, waarna de werving naar een nieuw lid gestart is. Per 6 september 2019 is Lilian Linders benoemd als RvT-lid.

Voor mij was 2019 het eerste volledige jaar als bestuurder van Lumens. Het was een jaar van ontdekking, verdieping, verbinding en veerkracht. Het goud van Lumens, de drive, het kennen van de inwoners waarvoor we werken en de vragen die hen bezighouden, geven de bouwstenen voor een stevige koers en een toekomst waarin we met elkaar bouwen aan sociale veerkracht in een samenleving die omziet naar elkaar.

Jacqueline Vonk,
Bestuurder